

Списанието излиза дваждъ : на 1 и 20, а притурката — веднѣждъ : на 10 число всѣки мѣсець
ДИРЕКТОРКА : ТЕОДОРА Г. НОВА

Съдържание :

Явна благодарностъ. — Домшли и трижи. — Екатерина II. — Домакински училища по Езропа. — Карлоша Карде, героиня на французката революция. — Жената въ Япония. — Писмо къмъ майка. — Разни. — Бъни и списания. — Корреспонденция.

Явна благодарностъ.

При всичко че на е страхъ, да не би нѣкой отъ критикаритѣ ни каже, че сме обичали да се хвалимъ, не можемъ обаче да не изявимъ публично благодарността си къмъ всеизвѣстния и отличния си събратъ «Зорница», който прѣпоръчва списанието ни на своитѣ абонати и абонатки, като казва така :

«Драго ни е да забълбжимъ, че това списание, което обнародва толкось много интересни и полезни нѣща за женитѣ въ България, не само поддържа единъ възвишенъ и напълно благоприличенъ духъ въ всичкитѣ си членове, но и

дава мѣсто на статии отъ не малко всенитателно и нравствено прѣвзеходство, и даже отъ прѣма религиозна цѣнность. Въ особности обнародванитѣ въ него членове върху Християнския домъ и какъ да се всенитаватъ дѣцата сж достойни за всѣкоя прѣпоръжба, тъй като полагатъ прѣдъ майката безусловно най-високитѣ и най-истиннитѣ начала и способности на дѣйствование».

При такова едно нравствено възнаграждение драго е, дѣйствително човѣбу да си продължи съ по-голямъ куражъ наетото дѣло, което изнеква не малко трудове и става по нѣкога причина на не малко разочарования. Ний надѣваме се и желяемъ да видимъ и отъ други събратия сжщитѣ горещи прѣпоръжки като тия на «Зорница», която казва : «Ине прѣпоръчваме това списание на Г-жи и Г-жици Читателитѣ си и надѣемъ се, че то ще има обширенъ приемъ помежду тѣхъ.»

Домашни грижи.

Една майка обѣща да даде на дъщеря си единъ талисманъ като подарѣкъ въ деня на вѣнчанieto ѝ; съ тоя талисманъ тя иж увѣряваше, че всекога редътъ ще царува въ бѣдѣния ѝ домъ. Но въ опрѣдѣления денъ, за голѣмо очудване на дъщерята, която очакваше нѣщо извъредно, майка ѝ даде ѝ едно камъче . . . «Дъще, каза ѝ тя, ако всеки денъ носпшъ прилѣжателно и съвѣстно това камъче изъ всека стая на къщата си, то навсѣгждѣ изъ дома ти ще царува единъ съвършенъ редъ.»

Тази малка история съдържа дълбокъ смисълъ. Ето философскитѣ камъкъ въ искусството на управлението дома, редовното и дѣятелно бдѣние!

Щомъ веднѣжъ сте увѣрени, че ще видите къждѣ е злото, то лесно ще можете го нецѣри.

Ако бихъ могла да дамъ нѣкой съвѣтъ на младитѣ дѣвоики, прѣдначачени да станатъ нѣкой денъ стопани и директорки на дома, то щѣхъ да имъ кажа прѣди всичко: «научете се да виждате».

Както умътъ, когато си съсредоточава вниманието върху нѣкой опрѣдѣленъ прѣдметъ, изучава малко по малко искусството на размисленieto, така и овето, научено като чрѣзъ единъ видъ гимнастика на едно постоянно и грижливо разгледване материалнитѣ работи, придобива навика да обгръща и най-малкитѣ подробности и да различава изведиъжъ най-сжществениитѣ части на всеко нареждане.

Редътъ, чистотата, не сж нищо друго освѣнъ единъ навикъ, навикътъ на една симетричностъ и ясностъ въ всичкитѣ работи — нѣщо, което произвежда у тѣхъ, които сж го придобили, сжщата приятностъ, що дава изгледътъ на общата хармоничностъ, съ която сж надарени всичкитѣ произведения на Дворца.

Явно е, че върху жената почива длъжностъта да настани реда и икономията въ вжтрѣшностъта на дома, «изучаванието на тази наука е за неѣжъ отъ насжщени интересъ.»

Имало е случаи, въ които влизанието на една разумна и редовна жена въ семейството като чрѣзъ влшебство промѣни и спаси цѣлото положение на дома, възстанови и прѣобразува на праздно распиления имотъ. Когато женитѣ сж надарени съ способностъта да си управляватъ добръ дома, то тѣ иж притежаватъ до една забѣлжителна степенъ. А оиѣзи, които иж нѣматъ до тая степенъ, могатъ лесно придоби този духъ на реда и правилностъта; стига само отъ рано да придобѣтъ навика, който ще трѣбва отпослѣ да запазѣтъ, и да разлагатъ въ части изпълнението на длъжноститѣ, които по-късно ще трѣбва да изпълнижтъ заведиъжъ.

Нека всека дѣвоика установи въ ограниченото си владѣние реда, който смѣта отпослѣ да въведе въ дома, който ще може да ѝ принадлежи.

Живущата въ стаята си верѣдъ маси съ отворени чекмеджи и счупени шкафове дѣвоика много се лъже, ако мисли, че лесно ще се запознае по-послѣ съ онова, що не въсприема днесъ да научи.

Тоя погледъ, който сега се расхожда индиферен-

тно върху нѣкакви дрѣболи, покрити съ прахъ, ще ли може по-послѣ да се овпечатли отъ изгледа на едно такова безредие?

Напраздно би нѣкой расхождалъ изъ стая на стая прочутия талисманъ, въпросното камъче; ако око-то не е навикнжло на редъ и правилностъ, то не вижда то даже и злото, което трѣбва да поправи! Има тамъ единъ малкъ и пѣженъ инстинктъ, който трѣбва да се развие. Погледътъ вижги трѣбва да бѣде овпечатленъ и отъ най-малкото безредие сжщо тѣй, както слухътъ би се лошо овпечатлилъ отъ отсжтствието на хармоничностъ.

Навикътъ въ реда дава твърдѣ естествено инстинкта на икономията. Тия качества сж двѣ сестри близначета. Искусството да се турятъ тия добродѣтели въ практика се състои въ точно различаване на кое трѣбва и кое липсува и въ бързото изпълнение на онова, що трѣбва да се направи.

Въ живота има безбройни длъжности и ако трѣбваше да се изпълнижтъ единитѣ въ врѣда на другитѣ, то каква би била ползата отъ тѣхъ?

Познахъ жени горди за своя домъ и къшовничество; мисълъта само за прѣмѣстване или разваление на нѣкой прѣдметъ бѣ достатъчна да смути съня имъ; подозрѣнието само за нѣкой пакостъ въ кухнята ставаше причина да не заспѣтъ цѣла нощъ. Нищо не бѣше за тѣхъ да прѣнощуватъ цѣла нощъ, за да си свѣршѣтъ кърпенето, и виждаше имъ се за твърдѣ естествено да извървижтъ единъ и два часа ижъ въ день, за да направѣтъ нѣкаква икономия върху каква-да-е покупка. Нѣ заради това ижъ тѣ не намирахъ врѣме ни за четение, ни за писане, а едва ли нѣколко минути за поддържанieto на общественитѣ си сношения. Такива жени сж много добри личности, вѣрватъ да сж образцови домагини, но водѣтъ единъ безреденъ, труденъ и толкова занятъ отъ съвсѣмъ малки интереси животъ, щото това унищожавя за тѣхъ всички приятности и даже другитѣ длъжности на сжщественето.

Женитѣ, по своето естество, достигватъ въ всичко до крайностъ и често вършижтъ всичко въ прѣваленостъ, а когато вежижъ бѣдѣтъ завлечени отъ нѣкои малки материални въпроси на живота, то не намиратъ вече срѣдството да се освободѣтъ отъ тѣхъ.

Много жени не говорижтъ за друго, освѣнъ за домашнитѣ си дѣла, слугитѣ и слугинитѣ си и за туалета си. Обаче, тѣ не сж родени по-малко интеллигентни отъ другитѣ, само не сж се научиле, че тия работи интересуватъ само ония, които се занимаватъ съ тѣхъ. Ако една жена слуша съ внимание расказа за неприятноститѣ, причинявани отъ слугитѣ на съѣдката ѝ, то тя го прави просто, задѣто очаква съ нетърпение момента да ѝ изложи историята отъ своитѣ опити. Въ дѣйствителностъ, малко иж интересуватъ слугинитѣ на другата. За какво сж, прочее, тия празни и дълги разсжждения? Защо да не разбиратъ, че въ тѣзи въпроси, трѣбва да се дѣйствува, колкото се може, по-добръи да се говори, колкото се може, по-малко?

Слѣдза.

Екатерина II,

Великата руска императрица.

(продължение и край).

Великата Екатерина бѣше жена съ прѣвсходни качества въ всѣко отношение и достойна за въсхваление; тя освѣти гдѣто бѣше силна владѣтелка, бѣше още и гениална императорка, остроумна писателка и искусна публицистка. Тя съ неуморимитѣ си трудове, успѣ да подведе женския полъ, завладѣи до тогива отъ груби суевѣрия и вдълбоченъ въ тъмнината на съвършенната безграмотностъ, на едно енциклопедическо образование.

Тя основа най-напрѣдъ дѣвически училища и залячи най-силно така основитѣ на женското просвѣтяване, вслѣдствие на което въ днешне врѣме рускинитѣ по грамотността си и духовитостта си надминаватъ ония на всичкитѣ други Европейски страни; но освѣти тия училища за дѣщеритѣ на народа, тя основа още и подобни училища въ Петербургъ за момитѣ отъ висшата класа.

Съчиненията ѝ имахъ вижги педагогическа или човѣколюбива цѣль. Тя испрвоумъ издаваше вѣстника: «*Отъ всичко по малко*», който при всичко че имаше сатирически характеръ, обаче въ него, като въ огледало, се виждахъ великитѣ ѝ и благородни желанія и идеи, което се доказва и отъ слѣдующитѣ членове на програмата на вѣстника, които тя сама съчини: 1) Да се не считатъ и да се не наричатъ *злит* човѣшкитѣ слабости. 2). Никога нѣкой да не прѣскача границитѣ на благостта и човѣколюбието 3). Да се не изисква отъ човѣка съвършенното. 4). Да проси човѣкъ отъ Бога сила, за да бѣде добродушенъ. Подъ нейното распореджане излизаше и още единъ журналъ, по слѣдъ нѣкое врѣме прѣбрати издаването на тия вѣстници и се прѣда въ списваше на общеполезни студии, отъ които послѣ извлѣче цѣль редъ комедии, които турихъ първитѣ основи на народния въ Русия театръ.

Тая велика императрица отрано още узна, че за да се проевѣти рускии народъ, имало се нужда отъ основанието на народенъ театръ; а за да се поправѣтъ недостатъцитѣ му, злитѣ му страсти и навици, тя взе тъй искусно да ги напада въ комедитѣ си, щото и самъ Молперъ би ѝ завидѣлъ; а отъ друга страна толкова въсѣтваше и въсхваляваше добродѣлитѣ му, щото и най-грубий и нечувствителни човѣкъ би се трогилъ отъ прочитаннето имъ.

Екатерина II най-добрѣ изучи народа си прѣзъ онуй достопамятно нейно яженествие въ Кримъ въ 1772 год. Тукъ привеждаме едно кратко описание на туй яжуване, написано отъ князя de Ligne, придружаващъ навсѣждѣ царницата:

«Ине въ продължение на много дни минавахме прѣзъ бескрайни пустини, населени, исключително отъ варварски орди. Въ всѣка станция имаше за насъ приготвени великолѣпни чадъри, вжтрѣ въ които ни чакахъ таква богати закуски, обѣди и вечери, каквито само Азиатцитѣ могатъ приготви. На всѣка

станция императрицата подаряваше стотини хиляди рубли. Пятницата бѣхъ украсени съ великолѣпни триумфални арки и знамена. Всѣка пакъ вечеръ множежеството на финещитѣ и венгалекитѣ огнече, що се заналвахъ, та давахъ разноцвѣтни и силни свѣтлинни, промѣнявахъ ония писти простраства на дълга верига отъ горещи се страни. Навсѣждѣ прудружавахъ царницата хора подъ ясното и открито небе, концерти, пѣсни и непрѣжжени урра! Прѣзъ двата послѣдни мѣсеца менѣ ми бѣше възложено да пушамъ на вѣнъ прѣзъ прозорчатата на императорския файтонъ беспрѣстанно сребърни монети. За тая цѣль се похарчихъ повече отъ 10 милиона рубли!»!

Въ Кримъ тя посѣщаваше никогинто колибитѣ и на най-бѣднитѣ селени и изучаваше дълбоко характеритѣ, обичаитѣ и правитѣ имъ, та откри такива богати и велики работи, покрити до тогива отъ варварската неграмотностъ, щото често казваше съ ентузиазмъ: «Народътъ ми е най-великий народъ въ свѣта; закѣвамъ се, прочее, че и азъ ще извършъ всичко, що ми иде отъ ржка за напредъна и умствениото му развитие.» Толкова ти бѣше се очаровала отъ великитѣ качества на своя си народъ!

И ако въ днешне врѣме има въ Русия Народенъ театръ, ако има руска литература, съ особенъ общественъ и политически характеръ, то туй се дължи влючително и главно на Великата Екатерина.

Тя предначерта нова посока въ драматическото искусство, като се раздѣли отъ френската школа и задѣлки съврѣменнитѣ си писатели, да ѝ подражаватъ въ това; това, обаче, не значи, че Екатерина горещата любителка на Волтера, гнусяваше се отъ френската литература; но тя зе отъ неѣ само най-добритѣ ѝ качества и исключи съврѣшено свойственитѣ ѝ въ XVIII-ия вѣкъ чувствениостъ, хитростъ и лукавство, а вмѣсто тѣхъ въведе въ руското драмат. искусство народния духъ съ добродѣлитѣ му и недостатъцитѣ му.

Всичкитѣ съчинения Екатериинни се съсѣждатъ отъ 14 комедии, 9 мелодрами и 7 притчи, отъ които сж запасени днесъ само 11 комедии, 6 мелодрами и 5 притчи, при всичко че притчитѣ сж списани на французкия езикъ. Всичкитѣ ѝ съчинения се прѣставихъ често въ театра и произведохъ голѣмъ ентузиазмъ и въсхищение, не като съчинения на императрица, но като такива на единъ истински гениаленъ умъ; днесъ тѣ държатъ едно завидно мѣсто между драматическитѣ произведения отъ онзи епоха.

Много любопитни сж при това критикитѣ ѝ върху евоитѣ си съчинения, отъ които привеждаме тукъ само единъ откъслекъ изъ едно нейно писмо до Волтера:

«Писателката на тия съчинения има много недостатъци: не познава театрическото искусство, та слѣв. и вкусътъ на произвєденіята ѝ е слабъ. Касателно нѣкъ характеритѣ работата не върви така; защото тѣ сж взети отъ естествениото и се описахъ съ здрава ржка. Още при това има въ тѣхъ разсѣяни «комични остроумни изречения и сцени, подбуждаючи голѣмъ смѣхъ. Моралитѣ характери сж протки и невинни,

засвидѣтелствуи́щи за непорочността и невинността на тая народна писателка.»!

Управлението на сцената прѣзъ общитѣ проби на произведенията ѝ, Екатерина сама ги управляваше и въобще всичкитѣ прѣдставления ставахъ подъ непосредственното и високото ѝ надзирателство. На ония, които ѝ забѣлѣвахъ, че много трудове полага за народния театръ, отговаряше:

— «Театрътъ е училището на народа. Нужно е, прочее, да е подъ негово непосредственно наглеждане. Азъ съмъ директорката на туй училище, защото повече отъ всѣки другъ длъжна съмъ да дамъ отвѣтъ прѣдъ Бога за правитѣ на народа си.

Първото драмат. произведение на В. Екатерина бѣше комедията: «О, врѣмена!», която се прѣдстави въ 1772 год.; съ неѣжъ тя напада люто лука, доказвайки съ най-хубави сцени, страшнитѣ му и поразителни послѣдствия. Туй произведение имá голѣма сполука и ограничи най-много стрѣмленieto къмъ лука и разси́нничеството на Русския народъ. *Второто* ѝ съчинение е «Стаята за чакание на велможа», комедия въ едно дѣйствие. Въ неѣжъ писателката изображава съ най-вѣрни черти типове́тъ на ония хора, които посѣщаватъ владѣтелитѣ, за да испроси́тъ отъ тѣхъ нѣщо за тѣхна полза и интересъ; изображава тѣхната сладка, смиренномъдренна физиогномия и сладкодумни обноски, които имъ придава надеждата за сполука, и тѣхната мания и разярение, когато срѣщнатъ несполука; комедията прѣдизвиква голѣмъ смѣхъ и веселие и показва, че съчинителката ѝ е проникателенъ наблюдател на човѣшкото сърце. *Третето* ѝ съчинение е: «Заклучената годеница», най-хубавъ водевилъ; *Четвъртото* ѝ съчинение е: «Праздникътъ на несполуженити госпоже», комедия въ петъ дѣйствия; тя е най-поучителна и напада ония тогивашни хора, що питаехъ колкото велики, споредъ тѣхъ, толкова и суетни идеи; тѣй напр. тѣ искахъ да прѣобъри́жатъ земния глобусъ наопаки, нѣщо невъзможно, безъ, обаче, да иматъ ни една стотинка въ джоба си! *Петото* ѝ съчинение е «Г-жа Бенлигова и селѣйтвото ѝ», комедия въ едно дѣйствие, съ която най-искусно се изображава злото, което може да причини съвсѣмъ неволно нѣкой бѣбрива жена! *Шестото* ѝ съчинение е: «Шарлотанята», комедия въ 5 дѣйствия, съ която напада шарлатанитѣ и лъжцитѣ, магьосницитѣ и фокусницитѣ, които излъгвахъ народа, казвайки, че иматъ тайно сношение съ духовете. Главна роль въ тая комедия играе Калфалгестронъ, подъ което име се разбира графътъ Кальостро, който прѣзъ своето въ 1772 год. прѣбивание въ Русия, поиска да изиграе рольта на важенъ фокусникъ, но технизмитѣ му се открихъ и го направихъ смѣшенъ. *Седмото* ѝ съчинение е «Вълшебникътъ» комедия въ петъ дѣйствия, въ която се осмѣхотворяватъ тогивашнитѣ магьосници. Тая комедия е прѣведена на нѣмски и до 1830, до когато се прѣдставлявала, удостоявала се съ блѣскавъ приемъ и рѣкоплетскания. *Осмото* ѝ съчинение: «колко струви единъ катъ бляци дрезъ», което е съчинено споредъ Шекспировата комедия «Свакзривтъ». *Деветото* — «Си-

бирский хамамъ», комедия въ петъ дѣйствия, съ която напада прѣдразждѣцитѣ на руския народъ, и противъ които писателката се борѣше до немовѣрна стѣпень, което се доказва ясно отъ са́бдуи́щия малѣкъ, но ясенъ примѣръ: Има единъ прѣдразждѣкъ, споредъ който числото 13 не е добро; на противъ това, обаче, тя ви́нги имаше 13 души, поканени на масата си. *Десето*. — «Разлюжеието отъ страха и недовѣрливостъ съмейство», комедия въ петъ дѣйствия, която се прѣдстави испървомъ въ голѣмия театръ въ 1789 г. Въ туй прѣдставление императрицата подари на главния актѣоръ Димитровски, който изигра рольта на работѣния господаръ, като подарѣкъ една чудесна и скъпоцѣнна табакерка, а на другитѣ актѣори — захаросани кълбца, въ които се съдържахъ записи отъ по 2000 рубли на всѣки единъ. Директорътъ пакъ на сцената Краповицки получи 10000 рубли, които въ него день се приготвихъ въ Петербургския монетенъ домъ отъ чисто злато.

По такъвъ начинъ Екатерина възнаграждаваше актѣоритѣ си, които тя наричаше учители на народа, колчемъ играехъ искусно ролитѣ си.

Отъ горѣказаното слѣдва, че тая велика писателка бѣше разбрала най-добре цѣльта на театра, та направи руския народенъ театръ училище, достъпно всѣкому; защото въ него се събирахъ и хора благородни отъ висшата класса, и частни лица, и богати, и сиромаси, и всички виждахъ тамъ най-ясно недостатѣцитѣ си, та се поучавахъ и ги поправяхъ. И както Периклъ, Атинянинътъ, даваше даромъ входенъ билетъ за театра всѣкому, така и Екатерина Велика постѣпваше съ всичкитѣ, подарявайки имъ билетитѣ. Само за ложитѣ и за мѣстата при оркестрата се плащало 2-3 рубли, за нѣкой други мѣста една само рубля, а за останѣлитѣ — нищожна цѣна или пакъ нищо.

Мирославова.

Домакински училища по Европа

(продължение отъ брой 11.)

3. Белгия.

Изучаването на домакинството не е задължително. Само горнитѣ първоначални училища имахъ, споредъ распорѣжданията на закона отъ 1-й Юлий 1879 год., единъ редовенъ курсъ по домакинството съгласно программата издадена отъ правителството. ¹⁾

Прѣподаватъ се, обаче, нѣкой понятия на ученикитѣ отъ горнитѣ отдѣления въ повечето училища на страната; но този клонъ не е прѣдметъ на единъ специаленъ курсъ, правенъ съ послѣдователность и редовность. Не се занимаватъ съ него ни въ опрѣдѣлени часове, ни по единъ точно опрѣдѣленъ планъ; случайно само учителката говори върху едната или другата часть отъ този материалъ.

Ту тя го прави въ врѣме на четението, на уп-

¹⁾ Видѣть Программата за това отъ 20 Юлий 1880 год.

ражняването върху езика и същияване; ту въ време на диктовка, рѣшаване на нѣкоя аритметическа задача намира случая да съобщи на ученичкитѣ нѣкое полезно по домакинството понятие.

Най-често това прѣподаване се състои въ нѣкои показвания и събѣтвания; много на рѣдко е то петински нагледно и практично. Срѣщатъ се, обаче, училища, гдѣто туй прѣподаване прѣдставлява чувствително този характеръ; колкото же се отнася до практическата част на домакинскитѣ занятия, нека се знае, че тя нийдѣ въ никое първоначално училище не се прѣподава.

Въ Бельгия има нѣколко стопацки училища, почти всички основани въ индустриалнитѣ центрове на Hainaut. Първото биде основано въ Couillet въ 1871 отъ M. Smits, директоръ на Couillet-овската фабрика.

G. принцътъ де Sagaman-Chimay, управителтъ на Hainaut-овската провинция отъ 1870 до 1878 год. спомогна великодушно за основаннето на повечето отъ тия училища и поддържа всичкитѣ общини и частни лица, които се заехъ да оборѣжтъ мизерността чрѣзъ практичното възпитание на дѣвоичкитѣ.

Ето подробноститѣ върху различнитѣ стопацки училища споредъ рапортитѣ на инспекторитѣ.

Boussu. — Училището на Boussu, основано въ 1875 год. отъ общината, намира се въ Guégin-ския манастиръ и има около 20 пансионерки.

Училището се състои отъ една кухня една зала за шиење, една зала за гладене, една перачница, една фурна за печене хлѣбъ, килери, зимници и т. п. При откриваннето на училището една сума отъ 500 лева бѣ отпуснѣта на дирекцията за купуване на три маси, единъ шкафъ, нѣколко стола, нѣколко чина, едно икономическо и усвършенствувано огнище, първитѣ потребности за готварницата, прѣстилки и чинии.

По послѣ училището се е снабдило съ една машина за шиење (200 лева), единъ котелъ за пране (100 л.) една специална печка за ютиледисване съ всички принадлежности (100 лева), друго второ икономическо огнище и втора печка (250 лева), една машина за рѣзване хлѣбъ (25 лева), ножове за рѣзване червено зеле, моркови и картофи (6 лева), американски машини за къцане месо и зеленчуци (30 лева), една кухня служаща за готвенне храна за 30 лица, (300 л.) единъ котелъ за супа (30 лева), една мѣлница за кафе (30 лева), сѣдове (25 лева), 4 долапа и закачалки (350 лева), 3 маси и двѣ дузини столове (300 лева), книги за библиотеката (200 лева).

Днесъ може да се доставѣжтъ всичкитѣ тия работи съ голѣмо намаление на цѣни.

Ето изброяването на разнитѣ прѣдмети въ програмата :

Домакинство (програмата на висшитѣ първоначални училища); различни домакински и кухарски занятия, работи съ игли, начала отъ общото образование (четмо, писмо, аритметика, понятия отъ естественнитѣ науки и домакинско счетоводство). Персоналтѣ на прѣподавателкитѣ се състои отъ една ди-

ректорка, двѣ учителки отъ първоначалното общинско училище, една учителка за шиење и влетенне.

Училището брой около 20 ученички.

Бюджетътъ за 1887 год. прѣдставлява слѣдующитѣ разности :

Опрѣдѣлена заплата	Награда за Венчко учене
Директорка 200 лева	600 лева
Учителка 150 лева	50 лева
Учителка 150 лева	50 лева
Учителка по шиење 200 лева	200 лева
Отопление	100 лева
Кирия	300 лева
Венчко 2000 лева	

Разности се покриватъ съ общинска помощъ, държавна и провинциална субидия.

Откъмъ финансово отношение това учреждение е поставено въ сѣщитѣ условия, въ които сѣ поставени и обикновенитѣ училища за възрастнитѣ момѣ.

(Слѣдва)

Карлота Корде, героиня на французската революция.

На 11-й Юний 1793 год. една мома пѣтуваше отъ Саен за Парижъ.

Изгледътъ на този многолюденъ градъ, който първъ пѣтъ виждане, никакъ не очуди дѣвоичката. Тя тихо гледане, като че бѣше обзета отъ сериозни мисли. Тя посѣше костюма на отечеството си, костюмъ простъ, скромнъ, който съвсѣмъ не се съгласуваше съ нейния високъ маниеръ и гордостъ.

По надолу ще видимъ цѣлѣта на това пѣтуване въ Парижъ и защото бѣше малко замислена и мълчлива.

Тя се наричаше Карлота Корде, родена въ село Saint Saturen въ Нормандия. Баща ѝ Пагитри Корнилий бѣше отъ една благородна фамилия. Гербътъ на това семейство Корде бѣше графски златенъ вѣнецъ. Въ времето, обаче, когато Карлота бѣше родена, това семейство нѣмаше друго, освѣнъ въспоминаннето за миналата слава.

Карлота се настани въ едно училище на калугеритѣ, гдѣто получи добро възпитание, като показа голѣма наклонность къмъ просвѣщение и антипатия къмъ женскитѣ работи. Тя никога не показа наклонность къмъ шиење.

На 17 год. излѣзе отъ училището и се настани при деля си Bretteril въ Саен.

Както домътъ, въ който тя се роди, така и училището на калугеритѣ и новото ѝ мѣстожителство бѣхъ тъмни и уединени.

Една висока стѣна отъ прѣдъ закриваше този домъ отъ очитѣ на минувающитѣ. Всичко тамъ бѣше тихо и мълчливо; обаче за това никакъ не възнегодуваше младата Карлота, която не употребляваше свободното си време на танцове, пѣсни и пр. по посто-

ялно се занимаваше съ прочитание на разни книги. С писателитѣ които тя обичаше бѣхъ: Corneille, най-прочутий въ онова врѣме и Jean. Jacques Rousseau.

Тя имаше само една обичлива приятелка: Jeanne Eléonore de Faudoux, на която главата се отсѣче въ гилотината, както и на много други невинни същества, въ врѣме на Французката революция.

Отъ минутата на тази ужасна смъртъ, Карлота станъ умислена и меланхолична! Ужасна борба мжчеше сърцето и ума ѝ! Тя не можеше съвсѣмъ да скрие вълненіето си, но не можеше и да плаче. Лея ѝ, която принадлежеше въ първата класа на града, принуди ѝ да влѣзе въ обществото. . . . Но напразно! . . . Нищо не бѣше въ състояние да ѝ отдалечи отъ тежкитѣ мисли.

Г-ца Корде четѣше съ най-голямъ интересъ политическитѣ вѣстници, като не пропускаше нищо отъ случвающитѣ се. Революционеритѣ се бѣхъ раздѣлили на двѣ. Карлота като жена образована, бѣше се присъединила къмъ Гирондиската партия, която защищаваше правата на невиннитѣ.

Когато сѣжизницитѣ на Герондизнитѣ, къмъ началото на 1893 год., бѣхъ дошли въ Саен, за да търсѣтъ; прибѣжише, Карлота постоянно ходѣше съ лея си, за да се срѣще и се споразумѣе съ тѣхъ. Единъ отъ тѣхъ, храбрый Врасігоак, много пѣти посѣти г-жа Breffesille. Въ едно отъ тия посѣщения, когато говорѣше за жестокоститѣ на противницитѣ, извика трогнато.

— Кой прочее ще на отърве отъ тия злодѣйци? Кой ще на отърве най-сетнѣ отъ този жѣденъ за кръвъ жестокъ Маратъ? Отъ тѣзи думи лицето на Карлота се показва распалено и разядосано, а очитѣ ѝ хвърлятъ огненъ пламъкъ. — Надѣвайте се, най-сетнѣ тя казва, Франция нѣма да допусне да загине изъ цѣло!

На слѣдующия день Карлота Корде напуща града Саен и се отправя къмъ Парижъ, както видѣхме въ началото.

Въ Парижъ тя слиза въ хотелъ «Провидѣние», гдѣто се научава за новитѣ звѣрства на Марата, който искаше закованіето на всичкитѣ Бурбонци.

На слѣдующия день отъ пристиганіето си тя напиева слѣдующето писмо на този всеисленъ мъжъ.

«Съгражданино!

Пристигамъ отъ Саен. Любовта Ви къмъ отечеството даватъ ми надеждата да вѣрвамъ, че ще приемете да се научите злощастията на този градъ. За тая цѣль ще Ви се прѣдстави къмъ единъ часа днесъ. Имайте добрината да ме приемете и ме послушате за нѣколко минути.»

Карлота, вѣрна къмъ думитѣ си, прѣдстави се, прѣдъ него тъкмо въ единъ часа. Но той, понеже бѣше боленъ, не приемаше никого; тогасъ тя понека да му се прѣдстави къмъ 7 часа, но пакъ не сполучи. Но тя толкова почи да прави шумъ и глъчна, шото самий Маратъ чу това и заповѣда да ѝ заведѣтъ въ банята, гдѣто въ неѣж минута се намирахъ.

Сѣдѣте, съгражданино, каза ѝ той и обяснѣте причината, която Ва е накарала да дойдете при мене.

Азъ съмъ онази, която Ви писахъ тая сутринъ и идж отъ Саен.

Той ѝ отправи и много други въпроси, поиска имената на подозрѣванитѣ лица, забѣлѣжи ги най-грижливо, като каза, че ще бждѣтъ всички убити въ гилотома.

Въ гилотина! извика Карлота, но по твоя заповѣдъ звѣре! и като измъкнж единъ ножъ, вмъкнж го въ гждитѣ на Марата който като испуенж единъ силень вѣкъ, паднж мъртавъ.

Въ този вѣкъ всички се затехохъ. Намѣрихъ Марата да плава въ кръвта, а Карлота най-хладнокрѣвно гледаше къмъ жертвата си, безъ ни най-малко да е смутена или оплашена!

Този часъ ѝ уловихъ и затворихъ. Двама часови се поставихъ да ѝ вардѣтъ.

На 17 Юлий Карлота се заведе прѣдъ съда. Кой Ви е защитникътъ? понита прѣдѣдательтъ.

— Нѣмамъ нужда отъ него, отговори тя.

— Кое е името Ви, прѣзимето Ви?

— Всички тия подробности съвсѣмъ Ви сж излишни. Познавате ма, азъ съмъ убпецътъ на Марата.

— Коп нѣща Ва побудихъ да извършите туй прѣстѣпление?

— Прѣстѣпленията му и злощастията на които той е виновникъ. И като въздигнж гласа си извика: Да! убихъ едного за да спасѣхъ хиляди — единъ злодѣецъ, за да спасѣхъ всичкитѣ невинни, — единъ звѣрь, за да възстановѣхъ мира въ отечеството си.

— И мислите, че сте убили всичкитѣ Маратовци?

— Уви! не, отговори наскърбена, като въздигнж очитѣ си къмъ небето.

Карлота чу присѣдата си най-хладнокрѣвно и влѣзе пакъ въ затворитѣ.

Тя напиеа на баща си едно писмо, съ което се извиняваше, за гдѣто тава е мичувала живота си, безъ да иска неговия свѣтъ.

При това ти свѣтъва баща си да не плаче, защото умира щастлива съ мисълта, че направи добро за отечеството си.

На слѣдующия день въ 7 часа тя съ една кола пристигнж къмъ опрѣдѣленого мѣсто за изпълнение на присѣдата. Тя слѣзе спокойно и се качи по стълбѣтъ на гилотината съ най-големо хладнокрѣвие.

Джелатинитѣ понека да отнеме бѣлата връзка около шията ѝ.

Тя го погледнж горда, като сжщеврѣменно даваше да се разбере отказаніето ѝ.

Слѣдъ още една минута младата и неустрашимата дѣвойка не сжществуаше вече.

(Отъ Франски.)

Жената въ Япония.

I Брачный обрядъ.

Брачный обрядъ носи съвършено символически характеръ. Невѣстата пие вино отъ орисъ, народно Японско питие, отъ една чаша, отъ която слѣдъ неѣж пнѣтъ родителитѣ на младоженеца, собствениитѣ ѝ

родители, а най-послъ и самия младоженецъ. Това се повтаря три пъти въ три разни чаши съ голѣмо благоговѣние също тъй, както у насъ се прави съ грозденото вино. Виното прѣдставлява радостта, обичта, прѣданността, смѣлостта и всички други тъмъ подобни чувства, що съставляватъ самитѣ основи на живота.

Тритѣ чаши ознаменуватъ съвършенството на тайнството бракъ, т. е. съединението чрѣзь него на три сѣмейства: на невѣстата на младоженца и на онуй на младоженецитѣ.

Бракътъ се извършва въ къщата на младоженца, въ една зала, украсена съ чаджри, прѣдставлящи въ съответствуващи картини разни сцени на щастие и веселие; и съ цвѣта и хубави растения, по между които е окаченъ и единъ вѣноцъ отъ чамово дърво, единъ щъркель, и една костенурка отъ позлатена мѣдь; това ознаменува вѣчната младостъ, вѣрата и дългоденствието.

На другия день отъ брака невѣстата боядисва вѣбитѣ си въ черно и си обръсва вѣждитѣ: така погледътъ ѝ приема едно странно ироническо и меланхолическо изражение. Слѣдъ нѣколко дена тя посѣщава заедно съ съпруга си родителитѣ и на двамата, когато и замѣняватъ по между си разни подаръци, а на чужденцитѣ испращатъ въ художествено направени торбички червенъ орисъ вмѣсто всеко обявление за свадба.

II. Съпругескиятъ животъ.

Животътъ на омъжената Японка се различава отъ она на Европейката само по по-голѣмата тежестъ на общественитѣ длъжности и задължения и по живата и непрѣкъснѣта веселостъ, въ която се подлага и чрѣзь която доказва съществуващото въ дома ѝ щастие. Единичното за нашитѣ прави и обичаи странно и неразбрано нѣщо е живѣнието на любовницитѣ на мъжа, на които числото е различно, споредъ степенята по общественото му положение, заедно съ законната жена. Така императорътъ има, освѣнъ съпругата си, и дванадесе други жени, по-висшитѣ военачалници по три, а другитѣ богати бояри по-една. Тия любовници не се наслаждаватъ ни на най-малко отъ правата на законната съпруга, синоветъ имъ, обаче, се признаватъ като законни. Тия любовници на мъжа се считатъ като по-млади сестри на съпругата, подчиняватъ ѝ се, но не робски, а завистта твърдъ нарѣдко разваля мира въ тия сѣмейства.

Съпругата е единичката истинска другарка на мъжа и неговата до смъртъ вѣрна другарка, догдѣто любовницитѣ често се искаждатъ или нѣкъ се даватъ като подарѣкъ на любими приятели.

Най-щастливий периодъ изъ живота на японката е старостта ѝ. Слѣдъ като си отхрани и въенита чедата и настани по-възрастния си синъ, тя се освобождава вече отъ всичкитѣ семейни грижи, като възложи всеѣка грижа на булката си. И така, независима, уважавана, обичана и обслужвана отъ всици, тя очаква щастливо края на живота си и изгасва сладко, ежато е прѣдметъ на обща почестъ и обичъ, спокойна

прѣдъ смъртта, както е нѣкой слѣдъ единъ животъ, цѣлъ посветенъ на обичта и длъжността.

Мотойноу Сезо.

Писмо къмъ майка.

Съ едно писмо или статия не се образува характеръ. Душата се обработва и развива постепенно, а тая работа се захваща прѣди развиването на словото.

Оплаквате се, на и не сте вие самичката, че синъ ви има нѣкои недостатѣци. Но вѣрно е, че тия, за които се оплаквате, сж толкось повече важни, колкото ще иматъ по-голѣми послѣдствия чрѣзь цѣлия му животъ. Отсетивате, казвате чрѣзь недостатѣцитѣ, на които вие сами ще прѣтърнитѣ послѣдствията, а не чрѣзь ония, що ще поврѣдѣтъ чедото ви. Ето едно нѣжко и въ дѣйствителностъ майчино чувство. За жалостъ, това желание е праздно! Когато дѣтето причинява чрѣзь недостатѣцитѣ си нѣкаква скърбъ на родителитѣ си, то и само то се осажда да търпи отъ самитѣ си недостатѣци, да исплати съ една дума злото, което е причинило. Казвате, че синъ ви е гордъ възпелеленъ, обича веселѣитѣ и лука, който положението ви не позволява да удовлетворите. А за това некате съвѣти и помощъ. Има случаи, въ които е нѣкой принуденъ да отговори: много е късно.

Провидѣнието не ще се наеме, разбира се, за възпитанието на дѣтето ви, нито ще заеме мѣстото на педагогъ, а особено на майка като първа педагожка на чедата. Дѣтето ще струва, каквото струва първото му възпитание. Ако не прѣдвиди нѣкой послѣдствията отъ тъй нареченото нравствено напущание, то трѣбва да ги прѣтърпи безъ никакво роптание. А това нравствено напущание се състои, между другото, и въ индиферентността, съ която се гледа на по-главнитѣ отъ недостатѣцитѣ, а особено на лъжата.

Повечето отъ родителитѣ търпятъ иж прѣтендирайки, че всичкитѣ дѣца лъжатъ — нѣщо, което не е истина; въ такъвъ случай индиферентността е синонимна съ една глупава търпеливостъ, която води направо къмъ насърчението.

Дѣцата лъжатъ, когато имъ даде нѣкой примѣра или оправдава имъ лъжата. Тѣ не лъжатъ, когато имъ вджне нѣкой омразата къмъ лъжата, не веднѣжъ, нѣ винаги и въ всеки случай. Не трѣбва да се обори тоя навикъ, когато стане вече систематиченъ, нѣ тутавен щомъ се появи за пръвъ пътъ.

Ако бездѣлнето е майката на всеѣка злина, то лъжата е навѣрно баща ѝ. Тя е същевременно прѣдательскиятъ источникъ и резултатътъ. Може нѣкоу да очаква всеѣкакви злици и низости отъ страна на оногоя или оная, която оподобява лъжата съ единъ видъ способностъ и иж употребява всеки день като играчка. Както видите, трѣбва дѣтето да се прѣдпази отъ неиж. За това то е напущание, нравствено разбирано, когато не се грижи нѣкой да го отклони отъ лъжата.

За какво приобѣгвате къмъ ума на другитѣ и некате педагогически съвѣти?

Въспитанието се съдържа въ нѣкои отъ Божитѣ заповѣди. Не остава друго освѣнъ да се испрѣварватъ послѣдствіята, а пѣкъ известна е за лъжата една отъ главнитѣ заповѣди. Знаиѣ добръ, че учятъ на дѣцата Божитѣ заповѣди, но много ма е страхъ, че повече настояватъ върху писаното, безъ да имъ откриватъ сѣществеността на заповѣтъта. «Почитай си бащата и майката. . .» Уви! колцина отъ родителитѣ днесъ, отъ страхъ да не би да си паскърбѣтъ дѣцата, занемаряватъ тая Заповѣдъ.

Съ една дума, необходимо е, щото дѣтето да научи да различава доброто отъ злото, да му се даде една идея за нравствеността, да има примѣра на абсолютната честностъ, трѣбва да му се откриятъ сѣщеврѣменно величieto на прѣдаността и радостта, която нѣкой усѣща отъ своето велико душе. Добритѣ примѣри сѣ недостатъчни, ако излѣзе отъ дѣтнеката душа всѣка вѣра и почетъ къмъ другитѣ. Кolkото дѣтето съчувствува своята честностъ, толкова повече ще се гордѣе, ако въ сърцето си носи сѣмето на безвѣрнето, съмнѣнието, ако се е научило, че човѣчеството се състои само отъ лопъви и глупави хора. А като непитва и разгледва себе си, че не може да се нареди къмъ нкой отъ тия категории, счита себе си за ѣкоен ежшество извънредно . . . отъ което и гордостта.

Всичко, най-послѣ, зависи отъ чувството на впечатлението въ воспитанието. Има, безъ съмнѣние, характери, що не може нѣкой управити. Нѣ тѣ сѣ рѣдни. А отъ това може нѣкой да заключи, че винаги каквото засе, това и ще ожне въ дѣтнекитѣ души. Ако се не потруди нѣкой да втурн въ тѣхъ добри чувства, като се притича сѣщеврѣменно къмъ правилото и примѣра, то нѣма отпидирѣ правото да роптае, за дѣто дѣтето е станжло егостично, суетно и опасно възнекателно. Ако се не погрижи нѣкой, щото дѣтето му да го почита отъ малката си възраст още, то не трѣбва относѣ да го укорява, за дѣто не отетжива отъ почетъ и уважение. Ако нѣма то примѣра на милостта, прѣдаността, ще дростта, то какъ нѣма да стане егостично и грубо?

Ако пѣкъ прѣдъ него се остави свободна карперата на мизантропната, сцентпцизма, проицята; ако прѣдъ него се сжди за пѣко дѣло като недостовѣрно и невѣроятно, за дѣто е било некористолоубиво, то защо тогава да се очудва нѣкой, гдѣто дѣтнекната душа вече не се развила, а се е затворила на всегда за всѣкакво обработване?

Разни.

**** Женско царство.** — «*Geniois*» потзърдава, че въ Америка има градъ, единственъ по рода си, какъвто може да бжде само въ Америки. Този градъ се нарича Декатуръ и се налърви въ щати Мичиганъ. Въ

него сѣ осжществени мечтанията за равноправността на двата пола, които никдѣ на друго мѣсто не можнтъ да се осжществятъ. Тамъ не само че царува жената, но мжжѣтъ е наваленъ тамъ до степенъ на пълно нищожество. Кметѣтъ, членовеѣ на градскитѣ сѣвѣтъ и всичкитѣ други чиновници сѣ все жени; само единъ мжжѣ има чиновникъ и неговата длѣжностъ състои въ това, да лови скитающитѣ се кучета по улицитѣ. Макаръ пощенското управление да се отнася къмъ общото установление на правителство на Съединенитѣ — Щатове, и пощата се управлява отъ жена. И въ частния животъ сжщото явление: въ църквата проповѣдва жена (пастирка), ни която при богослужението помни какъ жена (дяконка); истиничаритѣ, общаритѣ, дърводѣлицитѣ и дюлеритѣ, съдларитѣ, — все сѣ жени. И гробаритѣ, и пощитѣ пазачи сѣ жени. Ами какво правятъ мжжѣтъ въ този курьозенъ градъ? — Отъ тѣ се занимаватъ съ стопанството и съ домашнитѣ работи, не имъ ли стига това! — казватъ гражданкитѣ на Декатуръ. (Изъ «Пѣтешественикъ»)

Книги и Списания,

получени въ дирекцията ни.

- «Взѣдържатель» год. V брой 6-й (1-й Юний) Пловдивъ 1896.
«Свѣтлина» год. V брой 6-й (Юний) Пловдивъ 1896.
«Ветеринална Сбирка» V брой 1, 2, 3-й (Януарий, Февруарий и Мартъ) София 1896
«Ижтешественикъ» год. I брой 6-й (Юний) София 1896.
Православенъ Проповѣдникъ год. IV 5 и 6-й Май и Юний Самоковъ 1896.
Домашенъ Пригелъ год. VIII брой 7, 8, Юний Пловдивъ 1896.
Орало год. III брой 12, 13, 14, 15 София 1896.
Искра год. VI брой 4, 5, Априлий и Маѣ, и 6-й (Юний) Шуменъ 1896.
Изборъ год. V кн. X-та Юний Руссе 1896.
Медицинскій Сборникъ год. II брой 7-й Юний София 1896.
Zensky obzor rocnik I ciolo 12 V prave dne 23 cervence 1896.
Българска сбирка год. III-й Юний брой VI Пловдивъ 1896.
Християнскій Свѣтъ год. V-та брой 7 Юний Руссе 1896.
«Изложение» състоянието на лозита прѣзъ 1896 год. отъ отдѣленieto за земледѣлието София 1896 (М-ство на Търговията и земледѣлието).

Корреспонденция.

Г. Г. С. Д. Спас. Радомиръ, Н. Л. Рад. Свищовъ получихме по 7 лева за 1896 год. Сухиндол. читал. «Грѣзвенность» село Сухиндолъ. 5. 50 за 1895 год. благодаримъ. Белдин. Пановъ Яболъ гдѣ сте получавали до сега списанието?

Годишенъ абонаментъ:

за абон. въ Т.-П. станция — на списанието	л. 3.—
— на списанието притурката	« 5.50—
II за абон. на право въ Дярек. — на списанието	« 4.—
— на списанието съ притурката	« 7.—
за странство — на списанието	« 5.—
— на списанието съ притурката	« 6.—

Всичко, що се отнася до списанието или притурката испраща се съ адресъ: До Дирекцията на «Женския Свѣтъ» ул. Войнишка №. 122 — Варна.

Писма неплатени не се приематъ, всѣкакви обявления, относящи се до госпожи и госпожди, приематъ се. Правото на записъ. въ Т. П. стан. се плаща отдѣлно отъ абон